

TRENDS UPDATE

İç Basın ve Trend Özeti

Faizsiz ama faizliye eşdeğer maliyetle otomobil nasıl alınır.

Kaynak: Anonim

Hayali bir örnek verelim: ....evim firması 1.500.000 TL değerindeki bir otomobili; faizsiz 15 taksitle yani 15 x 100.000 TL taksit = 1.500.000 TL hesabıyla “faizsiz otomobil sahibi yaptığını” iddia ediyor. Şartları biraz sorgulayalım bakalım durum nasıl:

- Detaylara baktığımızda hemen tahsil edilen % 8 giriş ücreti var (120.000). Adı faiz olmayan extra bir ödeme var.
- Ayrıca ilk ödeme olan 100.000 TL de girişte ödenecek.
- Teslimat ise 4 ay sonra. Buna göre teslimat öncesi verdikleriniz; % 30 mevduat faizi ile değerlendirildiği varsayımı ile teslimat anında yaklaşık 725.000 TL'na eşdeğer bir bedel yapıyor. Gerçekte teslimat anında 1.500.000 TL değerindeki otomobilin 725.000 TL'sını zaten ödemiş ve kalan 775.000 TL için borçlanıyor durumdasınız. Kalan 775.000 karşılığında 10 x 100.000=1.000.000 ödeyeceksiniz. Çünkü birinci

taksidi kayıt anında ödediniz ve üzerine 4 taksit daha ödediniz. Yine adı faiz değil ama extradan ödenecek 225.000 TL daha oluştu.

- Özetleyecek olursak bu satın almanın teorik faiz yükü aylık % 5'e yakın gerçekleşecek ancak "faizsiz".

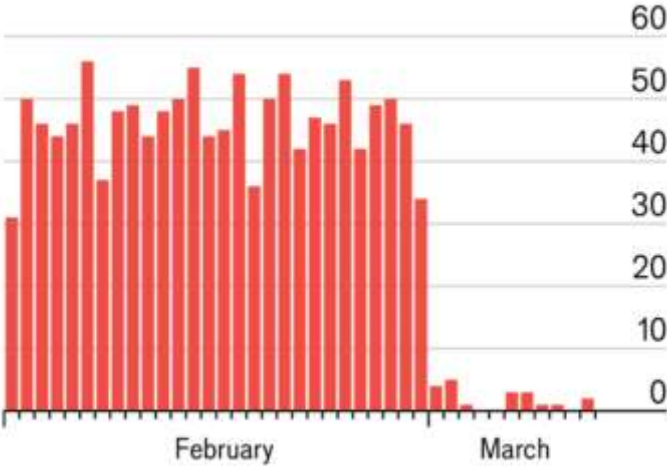

Petrol fiyatlarındaki artış ve arz sıkıntısı devam ediyor.

Kaynak Grafik: Vortexa

Oil-drums of war

Tankers passing through the Strait of Hormuz*, 2026

*Crude oil, refined fuels and liquefied natural gas

Source: Vortexa

Grafikte görüldüğü üzere Hürmüzden geçen petrol dibe vurmuş durumda.

Vestel'in İthalata Dayalı Montaj Modeli.

Kaynak: israfil cimen @israfilcimen

Vestel 2023 yılında 2.76 milyon adet televizyon satmış. Net satış gelirleri (112 milyar TL), net kâr 2,3 milyar TL olarak gerçekleşirken, net kâr marjı %2,1 olmuş. Peki ne kadar vergi ödemiş? 0, yazıyla SIFIR!

Peki neden? Çünkü mega fabrikasında bir şey üretmiyorlar. TV panellerini Çinli Tienma ve Tayvanlı AUO'dan satın alıyorlar, power kartı tasarımlarını Tayvanlı Delta'dan, TCON tasarımlarını LG'den, motherboard üzerindeki komponentleri yine Tayvanlı ve Çinli üreticilerden alıyorlar.

15 yıl önce üniversite öğrencisiyken Vestel üst yönetimine tercümanlık yapmıştım, Tayvanlı MStar çip firması Vestel için görüntü işleme çipleri ürettiyordu. İnanmayacaksınız ama kumanda (Menü) arayüzündeki dil paketlerini bile Tayvan'daki MStar yüklüyordu. Hatta

televizyonlarının plastik kasalarının enjeksiyon kalıplarını bile Tayvan'dan satın alıyorlardı. Yani ithalata dayalı bir üretim söz konusu, tamamen montaj sanayi. Ar-Ge faaliyetleri filan hikâye; sadece PCB'ye komponentleri dizip montaj yapıyorlar. Vestel, gerçek anlamda bir üretim yapmıyor; sadece parçaları bir araya getiriyor. Yerli Katma Değer %10

Vestel'in Ar-Ge yaptığı iddiaları sürekli gündeme gelse de, bu Ar-Ge'nin büyük bir kısmının gerçekte ne kadar katma değer sağladığı tartışmalı. Çünkü bir PCB'ye bile bileşenleri dizmek dışında inovasyon yapılmadığı görülüyor.

Dünyanın büyük televizyon üreticileri (Samsung, LG, Sony), kendi ekran panellerini ve çiplerini tasarlarken, Vestel'in hâlâ ithal bileşenlere bağımlı olması düşündürücü.

Bankalar bir şirketin bilançosuna bakarken rakamsal büyüklüklerden ziyade varlıkların

kalitesine ve nakde dönüşme hızına odaklanır.

Kaynak: Doç. Dr. Hasan Yalçın tarafından hazırlanan ve HSY Business Academy bünyesinde yayımlanan "Bankacı Gözüyle Finansal Analiz: Dönen Varlıkların Gizli Dili"

1. Büyüklük Değil, Kalite Esastır:

- Bilanço, işletmenin mali durumunu gösteren bir "mali fotoğraf" olarak tanımlanır. Bankacılar bu fotoğrafa bakarken yüksek aktif büyüklüğünü tek başına bir güç göstergesi olarak kabul etmezler; asıl önemli olan, bu varlıkların ne kadar hızlı ve sağlıklı bir şekilde nakde çevrilebileceğidir.
- Cari oran gibi likidite rasyoları kağıt üzerinde yüksek olsa bile, eğer dönen varlıklar tahsil edilemeyen alacaklar veya satılamayan stoklardan oluşuyorsa, bu durum işletme için ciddi bir risk sinyalidir

2. Kasa ve Banka:

- İdeal Nakit Seviyesi: Ne çok fazla atıl nakit ne de ödemeleri aksatacak kadar az bakiye bulunmalıdır
- Aşırı yüksek kasa bakiyesi kayıt dışı işlemlerin veya verimsiz yönetimin işareti olabilirken; aşırı düşük bakiye likidite krizi riskine işaret eder

- Makyaj İşlemleri: Yıl sonunda banka hesaplarını yapay olarak yüksek gösterme çabaları (window dressing), deneyimli analistler tarafından kolayca fark edilir

3. Ticari Alacaklar:

- Finans kuruluşları için en kritik kalem genellikle ticari alacaklardır.
- Yaşlandırma Analizi: Alacakların ne kadar süredir vadesinin geçtiği, tahsilat performansını belirler.
- Yoğunlaşma Riski: Alacakların %40'ından fazlasının tek bir müşteriye ait olması büyük bir risk faktörü olarak görülür.
- Büyüme Yanılsaması: Satışlar artarken alacaklar orantısız şekilde yükseliyorsa, şirket "parayı tahsil edemeden büyüyor" demektir ki bu durum nakit sıkışıklığına yol açar

4. Stoklar: Nakde Dönüşmemiş Yatırımlar

- Stoklar, likidite hiyerarşisinde nakde dönüşmesi en zor kalemlerden biridir.

- **Stok Şişkinliği:** Gereğinden fazla stok tutmak nakit akışını bozar, kredi ihtiyacını artırır ve depolama maliyeti yaratır.
- **Değer Kaybı:** Özellikle teknoloji ve moda gibi sektörlerde stokların güncelliği kritiktir; eskiyen stoklar bilançoğu suni olarak şişirir.
- **Devir Hızı:** Yüksek stok devir hızı, etkin yönetimin ve sağlıklı nakit akışının göstergesidir

5. Diğer Dönen Varlıklar ve Stratejik Önemi

- Verilen avanslar, diğer alacaklar ve ortaklardan alacaklar gibi kalemler sorgulanır ve şeffaf olması beklenir.
- Özellikle ortaklardan alacakların yüksek olması, şirketin kaynaklarının işletme dışına aktarıldığı şeklinde olumsuz yorumlanır.

Sonuç olarak; sağlıklı bir işletme, nakit dönüşüm döngüsünü (stok süresi + tahsilat süresi - ödeme süresi) olabildiğince kısaltmalı ve işletme sermayesini verimli yönetmelidir. İyi yönetilen dönen varlıklar, banka kredilerinden daha ucuz bir finansman kaynağı yaratır ve şirketin mali gücünü artırır.

Artık zeka sorun olmayacak.

Kaynak: Sam Altman

OpenAI CEO'su Sam Altman: "Tıpkı elektrik veya su gibi, zeka da gelecekte bir hizmet haline gelecek. İnsan olarak zekâ, artık tek başına bir üstünlük unsuru olmayacak. İnsanların kiralayabileceği bir araç haline olacak. Geriye kalan tek engel ilişkiler, yaratıcılık ve doğuştan gelen merak olacaktır. Ya uyum sağlayın ya da geride kalın. Başka seçeneğiniz yok."dedi.

Bu durumda gelecekte düşük zekalı bireyler dahi merak, doğru ilişkiler ve yaratıcılık sergilerler ise eksik olan bilgi ve zekayı satın alıp üstünlük gösterebilecekler.

Bayram Öncesi Çalışma ve Yıllık İzin Programı

Kaynak: Dr. Mustafa Kılıç, KPMG

Arife günü saat 13.00'e kadar normal çalışma, sonrasında ise genel tatil uygulanır. **Özel sektörde yarım**

gün çalışma yaygın olmakla birlikte, işin niteliğine göre tam gün çalışma da mümkündür.

İşveren yıllık izni tek taraflı bölemez; ancak tarafların mutabakatıyla bölünebilir ve en az bir bölüm 10 günden az olamaz. Arife günlerinde yarım gün yıllık izin konusunda eskiden tartışmalar yaşansa da artık Bakanlık müfettişleri nezdinde yarım gün yıllık izin kullanımının mümkün olduğu yönünde ortak bir görüş oluşmuştur. Kayıt ve belgeleme (bordro, imzalı izin formu) kritik önem taşımaktadır.

Bayram günleri çalışmayan işçiye tam ücret ödenir. Çalışan işçiye ise ek olarak bir günlük ücret daha ödenir (toplamda iki günlük). Bu haklar izin veya serbest zamanla telafi edilemez, mutlaka ücret olarak ödenmelidir.

Telafi Çalışması: Bayram öncesi çalışma azaltılmışsa işveren 4 ay içinde, günde en fazla 3 saat ve tatil günlerine denk gelmeyecek şekilde telafi çalışması yaptırabilir.

